European Commission

6 praktičnih korakov za izvedbo ukrepov za ublažitev energetske revščine – Evropsko svetovalno vozlišče za energetsko revščino

Dobrodošli v zadnji fazi reševanja energetske revščine – kjer načrti postanejo dejanja. Ta učni priročnik vam bo pomagal preseči diagnosticiranje in načrtovanje ter izvajati ukrepe za ublažitev energetske revščine, ki so pripravljeni za uporabo v praksi. Zdaj je trenutek, da svoje cilje pretvorite v konkretne rezultate.

Ta vodnik s praktičnimi koraki za preoblikovanje lokalnega socialnega načrta za podnebje v konkreten akcijski načrt zagotavlja, da se v podnebnih strategijah upoštevajo socialni vidiki. Ponuja jasen okvir v šestih korakih, ki občinam pomaga reševati lokalne izzive energetske revščine v obliki prilagojenih rešitev.

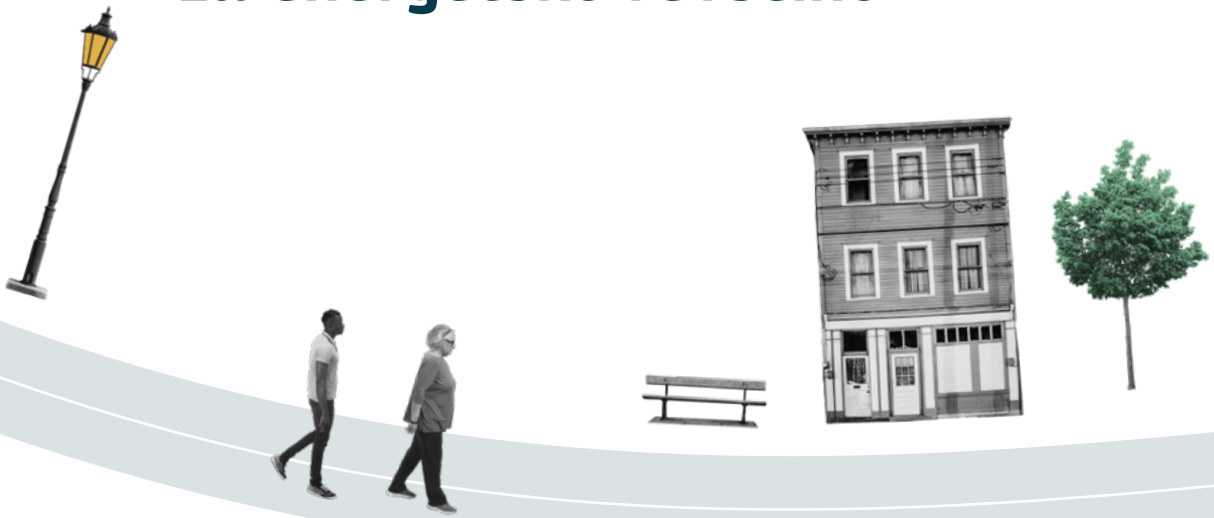

Določitev nadaljnje poti

1. korak: Popis ugotovitev iz postopka diagnosticiranja in načrtovanja

S stalnim pregledovanjem in posodabljanjem ključnih ugotovitev iz faz diagnosticiranja in načrtovanja zagotavljamo, da o prizadevanjih za uvedbo dobro informiramo in jih uskladimo z vašimi občinskimi cilji. Zaradi volitev ali sprememb zakonodaje lahko pride do zamud, zato je pomembno, da pred nadaljevanjem pregledate poročilo o diagnosticiranju energetske revščine in lokalni socialni načrt za podnebje. Cilj navedenega je zagotoviti, da so vse posodobitve, kot so nove politike ali spremembe politik, vključene in usklajene s trenutnimi cilji. Z oblikovanjem delovne skupine poskrbimo, da so vsi člani, predvsem novo osebje, informirani in pripravljeni za nadaljnje korake. Dokumentacija pomaga pri spremljanju morebitnih sprememb.

2. korak: Oblikovanje operativnega načrta

Nujno je oblikovati izčrpen akcijski načrt v določenem časovnem okviru. Načrt mora splošno strategijo razčleniti na obvladljive naloge ter opredeliti odgovornosti, časovne okvire in vire. Obstajata dva glavna pristopa k opredelitvi nalog: a) kronološki: napredovanje od začetka do konca; in b) vzvratni: začetek pri končnem cilju in pomikanje nazaj, da se opredelijo potrebne naloge. Kombinacija obeh pristopov ustvari bolj zanesljiv načrt, ki zmanjša zamude. Poleg tega profiliranje ranljivih gospodinjstev omogoča ciljno usmerjene ukrepe, na primer prilagoditev delovnega časa lokalnih služb z namenom boljšega izpolnjevanja njihovih potreb.

4. korak: Vzpostavitev načrta spremljanja

Načrt spremljanja spremlja napredek projekta s kazalniki uspešnosti in časovnimi okviri. Vključuje kazalnike energetske revščine (ugotovljene v fazi diagnosticiranja in načrtovanja), kot so število stanovanj, prenovljenih za ranljive potrošnike, in ključne kazalnike uspešnosti (KPI) za notranji napredek. Opredeliti je treba metode zbiranja podatkov, odgovorne akterje in vire. Redno sodelovanje z upravičenci in zainteresiranimi stranmi zagotavlja preglednost in odgovornost. Če nekateri kazalniki postanejo nezadovoljivi, bo njihovo zgodnje odkrivanje omogočilo pravočasne korektivne ukrepe.

3. korak: Priprava finančnega načrta

V finančnem načrtu se za posamezno nalogo in podnalogo navedejo vrste izdatkov, do katerih bi lahko prišlo, in do kdaj bi jih morali poravnati. Navedeno vključuje finančne naložbe v osnovna sredstva (CAPEX) pri enkratnih naložbah, kot je infrastruktura sončnih panelov, in stroške poslovanja (OPEX) za sprotne stroške, kot so plače in vzdrževanje. Ta načrt zagotavlja razpoložljivost sredstev v celotnem projektu in preprečuje prekinitve. Sodelovanje s finančnim oddelkom pomaga pri ugotavljanju, ali je potrebno zunanje financiranje. V finančnem načrtu so ocenjena tudi morebitna tveganja, kot so spremembe na trgu, in upoštevana z namenom zagotovitve nemotene izvedbe.

Izvedba določene dejavnosti

5. korak: Uporaba vidika energetske revščine

Ta korak zagotavlja dodatne vpoglede, da zagotovi, da se s pomočjo posebnih ukrepov, opisanih spodaj, obravnavajo ranljivi potrošniki:

- **Kampanje ozaveščanja:** Ciljno usmerjene kampanje za obveščanje ranljivih skupin o energetski učinkovitosti in storitvah. Imeti morajo jasne in dosegljive cilje ter biti prilagojene občinstvu, s pošiljanjem preprostih, jasnih sporočil v primernih oblikah, kot so digitalne kampanje za mlajše občinstvo in osebni pristopi za starejše.

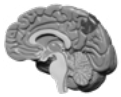

- **Sprememba vedenja:** Razumevanje in spodbujanje ponavljanja pozitivnega in učinkovitega vedenja sta ključna za vključevanje ranljivih potrošnikov. Pred širitvijo le-trga je mogoče preizkusiti različne pristope, da se zagotovi njihova učinkovitost za ciljno skupino. Zaradi visoke občutljivosti s pristopom je primerno uporabiti posebno strokovno znanje.

- **Informacijske točke:** Med drugim ponujajo izčrpne podporne storitve za ranljiva gospodinjstva, vključno z energetskim svetovanjem, razumevanjem računov in programi za podporo pri obnavljanju. Za zagotovitev učinkovitosti morajo biti dostopne in uporabnikom prijazne, z daljšim delovnim časom in večjezično podporo, če je ta potrebna.

- **Vključujoče energetske skupnosti:** Opolnomočevanje državljanov s podpiranjem pobud, kot so energetski projekti v lasti skupnosti, ki znižajo račune in ustvarjajo zelena delovna mesta. Občine imajo ključno vlogo pri podpori teh pobud, predvsem za ranljiva gospodinjstva, in sicer prek finančne podpore, krepitve zmogljivosti in administrativne podpore. Če občine ranljive potrošnike vključijo zgodaj, zagotovijo vključujoče, cenovno dostopne energetske rešitve, ohranjajo preglednost in maksimirajo koristi lokalne skupnosti.

- **Prenova domov in izboljšanje energetske učinkovitosti:** Obravnavanje slabe energetske učinkovitosti stavb, predvsem za gospodinjstva, ki si ne morejo privoščiti prenove. Težavo povečujejo visoki stroški bivanja, omejeno število javnih stanovanj in pomanjkanje tehničnega znanja. Lokalne oblasti se srečujejo z izzivi pri obravnavi prenavljanja zasebnih stanovanj, vendar morajo pri promoviranju energetsko učinkovitih rešitev upoštevati pravne, finančne in socialne vplive na energetsko revne najemnike ter lastnike.

- **Spodbujevalni predpisi in finančni ukrepi:** Ponujanje prilagojenih finančnih programov, kot so subvencije, ali kreditov z nizko obrestno mero z namenom zagotavljanja pomoči ranljivim gospodinjstvom, pri čemer je treba poskrbeti, da so dostopni in zlahka razumljivi (npr. postopek oddaje vloge).

- **Drugo:** Preizkusijo se novi inovativni pristopi. Ključno je, da se poudarek ohrani v na ciljni skupini.

Ponovni pregled in obnovitev

6. korak: Ocena vpliva

Ocena vpliva ukrepov je ključna za razumevanje dolgoročne učinkovitosti in ponavljanja. Z oceno je treba preveriti splošne rezultate za ranljiva gospodinjstva, kot so prihranki energije in izboljšani življenjski pogoji, in pridobiti povratne informacije od zainteresiranih strani. Ocena temelji na podatkih, zbranih v treh fazah, in jih primerja z rezultati prvotne analize. Z uporabo zunanjih ocenjevalcev se lahko zagotovijo dodatni nepristranski vpogledi, kar zagotavlja preglednost. Ta postopek omogoča izboljšanje strategij in boljše načrtovanje za prihodnje projekte.

Ta dokument je pripravilo Evropsko svetovalno vozlišče za energetsko revščino (EPAH), vodilna pobuda EU, ki jo vodi Evropska komisija na zahtevo Evropskega parlamenta. Vsebina temelji na "Priročniku EPAH 3: Vodnik za izvajanje ukrepov za ublažitev energetske revščine", ki je del "Priročnikov EPAH: Vodnik za razumevanje in obravnavo energetske revščine". Vrsta praktičnih vodnikov za lokalne oblasti in izvajalce je namenjena pomoči lokalnim oblastem pri spopadanju z energetsko revščino ob zagotovitvi učinkovite obravnave socialne dimenzije energetskega prehoda. Datum objave: november 2024.